

LIVSLUST

Nyhetsbrev

nr 10 februari 2001

TILL SPONSORER OCH BIDRAGSGIVARE TILL LIVSLUSTS HEM OCH YRKESSKOLA FÖR FÖRÄLDRALÖSA UNGDOMAR I LETTLAND

Livslust gav dem en framtid

I Nyhetsbrev nr 9 berättade Nikola och Juris om sin svåra uppväxt på barnhem. De berättade också om vad Livslust betyder för dem. Tack vare vistelsen hos Livslust har de båda en tro på framtiden, något som de inte ens vågade drömma om tidigare. Här berättar vi om Alona och Mareks, som bägge har lämnat Livslust för att stå på egna ben.

"Mareks till vänster"

Mareks kom till Livslust när han var 19 år med allt han ägde i en skrynklig plastpåse. Hela sin uppväxt hade han tillbringat på institutioner. Sina föräldrar har han aldrig sett och han vet ingenting om dem. Han bodde och gick i grundskolan på en internatskola för barn med olika handikapp. Mareks själv var frisk men placerades där det fanns plats. Här fick han inte tillräcklig stimulans och uppfattades som "lite bakom". Mareks är lätt men tvingades tala ryska, som var skolans språk. När han kom till Livslust var han tystlåten, mager och mycket hungrig. Han åt kopiöst mycket. Något som är vanligt för barnhemsbarn, som inte fått tillräckligt med mat under uppväxten. Han kom till Livslust medan huvudbyggnaden renoverades, den som nu är hem för ungdomarna. Han fick nya glasögon och upptäckte en ny värld. Och för första gången betraktades han som "normal" av omgivningen. Mareks var med och byggde och upptäckte efterhand att han tyckte det var roligt att måla och tapetsera. Han fick eget ansvar och han mognade

sakta men säkert. Han lärde sig lettiska och blev mer social och hela tiden ökade hans skicklighet som målare. Efter fyra år hos Livslust fick han praktikplats hos Skanska i Riga. Där skötte han sig så bra att han fick anställning. Idag arbetar han på Skanskas stora sjukhusbygge på Malta och tjänar sina egna pengar. Då och då hör han av sig till personalen på Livslust i Lettland....

"Alona"

Alona tillhör de många barn i Lettland, som vuxit upp på barnhem på grund av att föräldrarna framtogs föräldrarätten. Vanligaste orsaken är grav alkoholism och total oförmåga att ta hand om sina barn. Dessvärre kan vi se en ökande fattigdom i vissa grupper. De flesta barnfamiljer lever under existensminimum och många barn går inte i skolan på grund av att de inte får mat och inte äger skor. Alona hade tur och kom till Livslust då hon var 17 år. I början hade hon svårt att anpassa sig. Hon ville inte vara med och arbeta och ville inte ta ansvar. En följd av institutionerna där barnen inte får hjälpa till utan bara är passiva mottagare. Alona är en ledartyp och därmed tyckte hon inte om att känna sig tvingad att göra saker. Efterhand förstod hon dock att alla måste ta sin del av ansvar för att livet ska fungera på ett smidigt sätt. När hon väl fått den insikten ändrade hon sig snabbt och valde köksutbildningen. Allteftersom hennes kunskaper ökade och hon kom in i arbetet blev hon lugnare och gladare. Efter tre år hos Livslust fick hon praktikplats på Sam's restaurang i Riga, som ledde till att hon nu har fast anställning där. När hon sökte bostad i Riga erbjöds hon

att betala med sextjänster, men med det självförtroende hon uppnått var det inte svårt för henne att säga nej och finna bostad på normalt sätt. Alona håller kontakten med kamrater och personal i Aizupe och hälsar ofta på under helgerna.

Vad kunde hänt?

Man kan bara spekulera över hur det kunde gått för dessa båda ungdomar om de inte hade kommit till Livslust. Utan utbildning och social rehabilitering hade de kanske varit ännu ett par av de alltför många hemlösa på gatorna i Riga.

Livslust arbetar långsiktigt

Vi har valt en hjälp-till-självhjälp-väg, som vi tror ska påverka livet för kommande generationer. Föräldralösa ungdomar behöver hjälp att komma ur den tragiska cirkel de befinner sig i. Utan yrkesutbildning får de inget jobb och har inte råd med bostad, vilket ofta leder till ett liv på gatan och en osäker framtid. Personer, som vuxit upp på barnhem, tenderar dessutom att lämna ifrån sig sina egna barn till barnhem och samma torftiga uppväxt. Livslusts ungdomar går ut i livet med självkänsla, utrustade med viktiga grundläggande kunskaper. De har lärt sig att fungera socialt, de har lärt sig ett yrke och dessutom lärt sig om alkohol och droger. Vi tror också att detta ger dem förutsättningar för att ta hand om sina egna barn och påverka dem på ett positivt sätt och på det viset i längden förändra samhället till det bättre.

”Det råder ett varmt och tryggt förhållande mellan elever och personal. Här är kokerskan Brigitte med Vineta”

Livslusts koncept uppmärksammas

Vi vill vara en modell och ser fram emot att fler liknande ställen skapas. Budskapet sprids genom upprepade TV-reportage och tidningsartiklar i Lettland, Sverige och även i Tyskland. Och det ger resultat. Vi märker ett ökande intresse och under det gångna året har vi haft studiebesök i Aizupe av bl.a. lettiska kommunrepresentanter och socialarbetare från Riga, Tukums, Kuldiga och Valdemarspils, ansvariga för ett hem för föräldralösa barn i Riga, personal från barnhemmet i Irlava, den norska organisationen

”Ungdomar med en mission”, representanter för Grasu skola, som har samma målgrupp som Livslust, och många, många fler. I Sverige har vi ständig kontakt med personer, som är intresserade av hur vi arbetar och hur vi har lyckats komma så långt.

Vi firar 5-årsjubileum den 18 maj

I år firar vi att det är fem år sedan Livslust invigdes av Drottning Silvia och fru Aina Ulmane, hustru till Lettlands dåvarande president. Det gör vi stora festligheter i Aizupe den 18 maj. Vi kommer att bjuda in representanter för myndigheter och skolor, sponsorer, bidragsgivare och andra intresserade. *(För den som vill vara med, går det bra att kontakta Elisabeth Melin på 08-660 77 84.)*

Nybyggen

Snickeri. Det gamla annexet har bytt skepnad både utvändigt och invändigt. Med medel från **EU Phare LIEN** har det genomgått en total ombyggnad och kommer under våren att inredas till snickeri. Vi har redan fått förfrågningar på gymnastikredskap för lettiska skolor. Snickeriet kommer att kunna erbjuda utbildning till elever, bidra till driften av Livslusts verksamhet, ge möjlighet till hobbyverksamhet samt kanske också ge arbete åt någon från trakten i ett senare skede.

Syverkstad – en gåva av Snickers. Fyra husmoduler har skeppats över från Sverige och monterats ihop till en byggnad i Aizupe. Under våren kommer syskolan och syverkstaden att flytta in. Som ett led i utbildningen deltar flickorna i Livslusts textilproduktion, vilken ger ett bidrag till skolans verksamhet. Idag syr vi två modeller av förkläden, som går att beställa. Nya modeller och andra produkter är på väg. (Beställ förkläden på bifogade kupong.)

Vad har hänt – litet av varje

- Sarmite Steingrevica, lärare från grannbyn Vane, har anställts på halvtid som **studierektor**. Sarmite, som varit Livslusts lärare i lettiska sedan starten, är en stor tillgång med sitt yrkeskunnande och engagemang.
- I höstas var det **folkfest** på Livslusts idrottsplan för traktens barn och vuxna. Barnen roade sig kungligt med vilda hopp i ett gummi-slott, Livslusts elever tävlade i stafett med elever från skolan i Vane och i Livslusts café sålde ungdomarna förfriskningar.
- En **basketturnering** mellan Livslusts elever och personal och elever från Vanes skola vanns av våra elever. Personalen visade sig vara något ringrostig.
- **Oriflame** har hållit flera populära make-up och frisördagar för både pojkar och flickor, som alla står i kö för behandling. Oriflame bidrar till att hålla nere kostnaderna för hygienprodukter genom att skänka ur sitt sortiment. En av Oriflames grundare, Jonas af Jochnick med familj, besökte Aizupe i höstas.

- Flera ungdomar reste till Sverige i somras för att tillbringa några **veckor hos svenska familjer**. Detta är lika givande för familjerna som för ungdomarna. Flera av ungdomarna kom till baka till "sina" familjer över jullovet. **Vattenfall** gör det möjligt genom att betala resorna.
- Just innan skolstarten anordnades en tvådagars **båttur på floden Abava** med övernattnig i tält.
- I september åkte ungdomarna på **studiebesök till Sigulda**, Lettlands främsta turistmål.
- Vid **skördefesten** i oktober hölls en konsert av skådespelare från Nationalteatern i Riga.
- På ungdomarnas begäran startades en **sånggrupp**, som sjunger varje måndag under professionell ledning. Detta ingår i det drog-förebyggande projekt, som stöds av **Mentor Sverige**, där meningsfulla fritidsaktiviteter är en viktig del. Här ingår också idrott, drama, föreläsningar, grupparbeten och enskilda samtal med psykolog.
- Elva pojkar ur byggprogrammet besökte **AGA** i Riga i december, något som uppmärksammades av flera tidningar.
- Som vanligt hölls ett flertal gästföreläsningar och seminarier i **sex och samlevnad**.
- **Caféet** hyrdes ut till ett flertal seminarier, begravningar, födelsedagar och andra begivenheter. Livslusts kökselever sköter den växande verksamheten.
- I september fick vi besök av representanter för sponsorerna **Telia** och **Vattenfall**, en grupp från **Handelsbankens Fadderbarnsfond** och andra intresserade. En grupp från **Stockholms läns Elektriska AB** besökte Aizupe vid ett senare tillfälle.
- **SEB Finans** har beslutat ge ekonomiskt stöd till Livslusts verksamhet och knyter bidraget till att Livslusts ungdomar hjälper någon annan institution för utsatta barn eller ungdomar t.ex. med reparationer (byggeleverna), arrangera fester (kökseleverna), laga/sy kläder (sömnadseleverna) eller på annat sätt.
- Flera **föredrag** om Livslust hölls under förra året för sponsorer och bidragsgivare bl.a. **Länsförsäkringar, Johanniterorden, Rotary- och LIONS-klubbar**. (Vi kommer gärna till er och berättar om Livslust. Ring oss på 08-660 77 84 för bokning.)

Nya frivilliga krafter

Vi har äntligen funnit vår ekonom. Det är **Mia Stigen-Brannerydh**, som tar över delar av Eva Christenssons ansvarsområden medan Eva fortsätter med finansieringsfrågor och jordbruket. Mia är eko-

nom och kommer att finnas på Livslusts kontor på måndagar. Vi har också varit på jakt efter någon som vill ta hand om utvecklingen av våra småföretag i Lettland. Denna utmaning har antagits av **Eva Martinsson**, som under tjugo år varit verksam som egen företagare med PR och marknadsföring, senast inom Stiftelsen Kvinnor Kan.

Lantbrukare **Göran Pettersson** från Dingtuna är vår nye rådgivare i jordbruksfrågor. Han var nära vän till Göran Vretlund som så tragiskt gick bort förra året.

Vi hälsar alla tre hjärtligt välkomna.

Joe Labero Show på Cirkus – en välgörenhetskväll för Livslust

Vilken fantastisk augustikväll för Inese och Juris. Som stolta representanter för sina kamrater hos Livslust i Lettland fick de möta drottning Silvia på Cirkus scen. De överlämnade fem Livslust-förkläden, ett till varje medlem av kungafamiljen. Drottningen kramade om dem och kamerorna blixtrade. Som stöd hade de ledaren för Livslusts verksamhet i Lettland, Edijs Petersons och Kerstin Nordin, Livslusts grundare och ordförande i stiftelsen. Kerstin inledde kvällen med att presentera Livslust och visa en kort film inför ett fullsatt Cirkus med kungen, drottningen, kronprinsessan Victoria, sponsorer, bidragsgivare, faddrar, Bond-stjärnan Roger Moore och många, många fler. Sen trollband Joe Labero publiken med sin fantastiska magiska föreställning. Vi tackar Joe Labero och Cirkus, som bjöd på föreställningen och alla de företag som ställde upp med trycksaker, mat, dryck, tält, fina lotterivinster och allt som gjorde att kvällen blev så lyckad och gav ett betydande bidrag till vår verksamhet.

"Inese ger drottningen Livslust-förkläden."

Ett stort och innerligt tack...

... till alla er som troget stödjer oss. I följande korta tillbakablick kan ni se vad ni varit med om att skapa.

Kortkort historik:

1993 Stiftelsen Livslust bildas.

1994 Livslusts systerorganisation, Asociacija Dzivesprieks, bildas i Lettland.
Livslust får av lettiska staten en sjukhusbyggnad i stort behov av renovering. Ombyggnadsarbetet påbörjas i oktober av svenska ALU-arbetare, arbetslösa lettiska byggnadsarbetare och de två första föräldralösa pojkarna.

1995 HM Drottning Silvia blir Livslusts officiella beskyddare. Edijs Petersons anställs som daglig ledare i Lettland.
Renoveringsarbetet fortsätter, fem nya pojkar och två flickor tillkommer. Från och med nu utökas antalet ungdomar hela tiden.

1996 Den 21 maj officiell invigning av Drottning Silvia och fru Aina Ulmane, hustru till Lettlands dåvarande president.
Husets bostadsdel färdig för inflyttning i oktober.
Ombyggnadsarbetet fortsätter, alla ungdomar hjälper till. De första två ungdomarna får arbete hos Skanska i Riga. Jordbruket sätts igång. Ungdomarna besöker Stockholm.

1997 Renoveringen fortsätter. I september startar skolan sin 2-åriga yrkesutbildning med teoretiska och praktiska ämnen och utbildningen öppnas även för dagelever från fattiga familjer i trakten.

1998 37 ungdomar är knutna till verksamheten. Mentor Sverige drar igång ett 3-årigt drogförebyggande projekt.

1999 En ny 2-årsperiod börjar i skolan. Svenska familjer tar emot Livslust-ungdomar för sommarvistelse. För EU-medel reser alla ungdomarna på studieresa till Sverige. Socialchefer och socialarbetare från hela Lettland besöker Livslust. Syverkstaden får sin första beställning - 700 förkläden. Huvudbyggnaden får ny fasad och tak, ny lagerbyggnad får digställs och vi öppnar ett café. Vi skördar 480 ton vete på 100 hektar.

2000 Flera ungdomar kommer till Sverige på sommaren. Livslusts egen idrottsplats blir färdig. Vi börjar bygga snickeri med EU-

bidrag. Vi monterar en byggnad av fyra husmoduler, som ska inrymma syskola och syverkstad. Från våra åkrar skördar vi 345 ton vete och 50 ton ärtor.

Livslusts lettiska personal är nu fulltalig och verksamheten sköts på ett mycket tillfredsställande sätt. Praktikantutbyte med Socialhögskolan i Riga inleddes.

Vi har nu haft 84 ungdomar knutna till verksamheten. Av dessa finns 37 hos Livslust för närvarande.

Hjälp oss att hjälpa

Du kan göra en insats för Lettlands utsatta ungdomar genom en gåva till Livslust verksamhet. Alla bidrag är välkomna antingen du väljer att bli LIVSLUST-FADDER, som betalar in ett valfritt belopp varje månad, SOMMARFAMILJ, som tar emot ungdomar på sommaren, eller om du väljer att ge ett enstaka BIDRAG. *Om du vill veta mer är du välkommen att ringa Elisabeth Melin på 08-660 77 84.*

Baltiska Dagar på Skansen – fribiljetter till nya faddrar!

Livslusts sponsor Telia har valt att presentera Livslust under fyra Baltiska Dagar på Skansen den 24-27 maj. En mängd begivenheter med baltisk anknytning arrangeras. Livslust kommer att finnas i ett stånd på Bollnästorget, där vi informerar om verksamheten och säljer egna produkter. Telia bjuder ett par av våra ungdomar på resan från Lettland så att de kan vara med. **De tio, som först anmäler sig som nya Livslust-faddrar får två fribiljetter var till Skansen.**
(Se bifogade kupong.)

“Ungdomarna runt minibussen som skänkts av Rotary Milles på Lidingö.”

Stiftelsen Livslust

Box 29092, 100 52 Stockholm, Tel/fax 08-660 77 84, E-mail: livslust@telia.com,

Hemsida: www.livslust.com, Org.nr. 802018-1064, Postgiro 832 21 17-6.

Styrelse: Kerstin Nordin, ordf. Eva Christensson,

Laila Freivalds, Johan Holmsäter, Christer Magnusson, Elisabeth Melin

Beskyddare: HM Drottning Silvia

